

THAM MUỖ TỈNH ỦY CHỈ ĐẠO GIẢI QUYẾT MỘT SỐ VẤN ĐỀ XÃ HỘI LIÊN QUAN ĐẾN PHỤ NỮ, TRẺ EM

▷ Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Lào Cai

Kính thưa Đoàn Chủ tịch!

Kính thưa toàn thể Đại hội!

Lào Cai là tỉnh miền núi, biên giới với 25 dân tộc chung sống (trong đó 64% là dân tộc thiểu số), có nhiều lợi thế phát triển kinh tế, có tiềm năng du lịch, dịch vụ, bản sắc văn hóa đa dạng... đang trên đà phấn đấu trở thành tỉnh phát triển của khu vực Tây Bắc. Đi liền với đó cũng kéo theo nhiều vấn đề xã hội phát sinh, liên quan đến phụ nữ và trẻ em gái, nhất là vấn đề phụ nữ đi khỏi địa phương, mua bán người (chủ yếu là đi khỏi địa phương sang Trung Quốc; mua bán phụ nữ, trẻ em qua biên giới).

Để có cơ sở chính xác về thực trạng phụ nữ di cư, Tỉnh Hội đã xây dựng hệ thống biểu mẫu và tổ chức thống kê, khảo sát, tổng hợp số liệu, tình hình theo hệ thống tổ chức Hội tại 100% cơ sở. Với các thôn, bản có tình hình phức tạp, Hội phụ nữ tỉnh trực tiếp về 12 điểm để khảo sát sâu, kiểm tra, nắm bắt tình hình, tâm tư, nguyện vọng, gặp gỡ chị em nạn nhân và những người đi khỏi địa phương đã trở về. Hội duy trì chế độ thông tin, báo cáo phản ánh và cập nhật danh sách từ cơ sở lên đến tỉnh theo tháng về tình hình phụ nữ đi khỏi địa phương có tên, địa chỉ, hoàn cảnh cụ thể của từng trường hợp. Các cấp Hội mở sổ theo dõi/cập nhật sát sao tình hình phụ nữ đi khỏi địa phương. Qua khảo sát và theo dõi thống kê, năm 2011 (là năm bắt đầu nhiệm kỳ Đại hội phụ nữ tỉnh 2011 - 2016) có 142 phụ nữ, trẻ em gái nạn nhân của mua bán người được giải cứu; mỗi ngày trung bình có 1,9 người đi khỏi địa phương, chủ yếu là vượt biên trái phép sang Trung Quốc đã gây ảnh hưởng đến hạnh phúc nhiều gia đình cũng như ảnh hưởng an ninh, trật tự, an toàn xã hội. Một số Chi hội thôn bản cũng không duy trì được sinh hoạt phụ nữ định kỳ do thiếu nhiều hội viên, chị em đi vắng khỏi địa phương dài ngày. Nguyên nhân của tình trạng trên đó là xuất phát từ nhu cầu mưu sinh, điều kiện đời sống khó khăn, nhận thức của phụ nữ, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, dân tộc thiểu số còn hạn chế (theo chuẩn nghèo tiếp cận đa chiều toàn tỉnh còn 34,3% hộ nghèo; 9,98% hộ cận nghèo); cộng với phong tục tập quán, thói quen, nếp sống còn rào cản; tình trạng lao động di cư, làm thuê, buôn bán... ở vùng biên giới diễn ra tự phát dẫn tới tình trạng phụ nữ bỏ nhà đi khỏi địa phương, bị mua bán, ép buộc hoặc tự nguyện lấy chồng người Trung Quốc trái quy định pháp luật diễn biến phức tạp, xảy ra ở tất cả các huyện/thành phố, năm sau cao hơn năm trước.

Trước thực trạng trên, Ban Chấp hành Hội LHPN tỉnh Lào Cai trấn trở, tổ chức nhiều họp bàn, lấy ý kiến, hiến kế giải pháp phòng chống tình trạng phụ nữ đi khỏi địa phương, bị mua bán. Hội đã phối hợp với chính quyền địa phương, Công an, Bộ đội Biên phòng, Tư pháp... tổ chức một số diễn đàn và cuộc đối thoại trực tiếp với phụ nữ và người dân về chủ đề đi khỏi địa phương, mua bán người và các vấn đề liên quan; đại diện lãnh đạo Hội phụ nữ tỉnh đã tranh thủ và liên tục có ý kiến, kiến nghị đối với vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ (cụ thể và trọng tâm là vấn đề phụ nữ đi khỏi địa phương, mua bán người) tại nhiều diễn đàn chính thức của tỉnh như các kỳ họp, hội nghị, giao ban, làm việc... Bên cạnh đó Hội cung cấp thông tin cho cơ quan thông tấn, báo chí để viết, phản ánh thực trạng vấn đề của phụ nữ và địa phương đồng thời có văn bản báo cáo chính thức

với Thường trực Tỉnh ủy, văn bản gửi các ngành liên quan. Qua đó đã tác động, thuyết phục, tạo dư luận, mối quan tâm, chú ý chung của lãnh đạo, các ngành, các cấp, phụ nữ và người dân đối với vấn đề này.

Thường trực Tỉnh ủy Lào Cai ra thông báo kết luận giao cho Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh chủ trì phối hợp với Tỉnh đoàn, Công an, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh, Chính quyền các cấp xây dựng kế hoạch tuyên truyền sâu rộng trong các tầng lớp nhân dân đối với vấn đề phụ nữ bỏ đi khỏi địa phương, xuất cảnh trái phép, lấy chồng nước ngoài trái pháp luật. Trên cơ sở đó, Ban Thường vụ Hội LHPN tỉnh làm việc thống nhất với các ngành, các cấp liên quan nội dung hoạt động phối hợp trong công tác chỉ đạo, điều hành, triển khai tổ chức hoạt động tuyên truyền. Định kỳ Hội làm đầu mối tổng hợp, báo cáo kết quả chung công tác tuyên truyền và các ý kiến đề xuất về Thường trực Tỉnh ủy đối với vấn đề phụ nữ bỏ đi khỏi địa phương, xuất cảnh trái phép, lấy chồng nước ngoài trái pháp luật.

Từ các ý kiến đề xuất và đề thống nhất quan điểm, chủ trương cho giai đoạn 2012 - 2015 và những năm tiếp theo, Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Chỉ thị số 21-CT/TU ngày 25/5/2012 về *Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng ngừa, ngăn chặn phụ nữ bỏ đi khỏi địa phương* triển khai đến các chi bộ đồng thời phổ biến rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng. Tiếp đó, Hội Phụ nữ cùng Ban Dân vận Tỉnh ủy, các ngành liên quan tiếp tục tham mưu, dự thảo văn bản trình Tỉnh ủy ban hành riêng một đề án của tỉnh về vấn đề này và đầu tư giành nguồn ngân sách/kinh phí của tỉnh cho hoạt động triển khai đề án này hàng năm. Ngày 18/12/2012 tỉnh ủy đã phê duyệt Đề án số 01-ĐA/TU về *“Một số giải pháp phòng, chống tình trạng phụ nữ đi khỏi địa phương giai đoạn 2012 - 2015”*. Đề án đã đề ra các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp toàn diện, trong đó đáng lưu ý là giải pháp về tuyên truyền nâng cao nhận thức và hỗ trợ phát triển kinh tế, tạo việc làm cho phụ nữ- đây là các biện pháp căn cơ để giải quyết vấn đề di cư tự do của phụ nữ. Đồng thời phân công/chỉ rõ nhiệm vụ cụ thể của 20 ngành trong tỉnh trong đó có Ban Dân vận, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Ban cán sự đảng Ủy ban nhân dân tỉnh, Cấp ủy, chính quyền các huyện/thành phố, các Đảng ủy trực thuộc và Hội Phụ nữ. Các kế hoạch thực hiện đề án theo giai đoạn và từng năm đều được gắn với thực hiện chương trình hành động phòng chống tội phạm mua bán người, phòng chống bạo lực gia đình, bình đẳng giới, phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; lồng ghép trong nhiệm vụ chính trị của các ban, ngành, đoàn thể và các nhiệm vụ phát triển kinh tế- xã hội của từng địa phương.

Qua triển khai thực hiện đề án, Tỉnh đã thành lập tổ công tác liên ngành và phân công mỗi ngành phụ trách một xã giải quyết vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ; ban hành đề án chống tảo hôn trong cộng đồng các dân tộc thiểu số Sa Pa; tổ chức tạo việc làm, ổn định cuộc sống cho đối tượng nguy cơ cao; tăng cường đối thoại, tuyên truyền bằng nhiều hình thức; vận động nạn nhân, người trong cuộc, người nhà nạn nhân tuyên truyền; thành lập mô hình *“Thôn bản không có phụ nữ bỏ đi khỏi địa phương”*, câu lạc bộ *“Phòng chống mua bán phụ nữ, trẻ em”*; kết nghĩa thôn bản giáp biên của Việt Nam với Trung Quốc v.v..

Xuất phát từ nhận thức về nguyên nhân sâu xa của tình trạng phụ nữ bỏ đi khỏi địa phương là vấn đề mưu sinh, song song với việc chủ động phối hợp với các ngành, các cấp tuyên truyền nâng cao nhận thức cho phụ nữ, Hội LHPN tỉnh Lào Cai đặc biệt quan tâm

hỗ trợ phụ nữ phát triển kinh tế, tạo việc làm tại địa phương cho phụ nữ. Từ năm 2011-2016, Hội LHPN tỉnh đã giúp 6.300 hộ nghèo do phụ nữ làm chủ, trong đó 2.586 hộ thoát nghèo, vận động xây dựng 131 mái ấm tình thương, trị giá 7,8 tỷ đồng tặng phụ nữ nghèo; thành lập mới và củng cố, kiến toàn 83 câu lạc bộ phòng chống mua bán phụ nữ, trẻ em.

Bằng sự nỗ lực chung, đến hết năm 2015 là năm cuối giai đoạn của đề án; số phụ nữ đi khỏi địa phương còn 406 trường hợp (giảm đều qua các năm và giảm 294 trường hợp so với năm đầu triển khai đề án); tiếp cận tư vấn, hỗ trợ, tiếp nhận 411 phụ nữ, trẻ em nạn nhân của mua bán người.

Tuy nhiên các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ trẻ em trên địa bàn tỉnh vẫn còn diễn biến phức tạp; tình trạng phụ nữ đi khỏi địa phương có giảm nhưng chưa nhiều, nhất là phụ nữ dân tộc Mông; công tác tuyên truyền vận động hiệu quả còn hạn chế nhất là ở vùng đặc biệt khó khăn, dân tộc thiểu số; công tác quản lý hộ khẩu, hộ tịch, tạm vắng, tạm trú tại một số địa bàn chưa chặt chẽ; công tác nắm tình hình, tâm tư nguyện vọng, giải quyết nhu cầu đời sống, việc làm của nữ thanh niên chưa sâu sát, kịp thời...

Từ thực tế công tác tham mưu với Tỉnh ủy chỉ đạo giải quyết một số vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em; một số kinh nghiệm được rút ra là:

- Lựa chọn vấn đề để tham mưu là vấn đề hiện đang nổi cộm/bức xúc, có ảnh hưởng/tác động/hậu quả rộng không chỉ riêng phụ nữ mà tới nhiều người và xã hội.

- Cần chuẩn bị kỹ, cụ thể, rõ ràng nội dung vấn đề tham mưu đề xuất; có căn cứ cơ sở, minh chứng đảm bảo độ chính xác, tin cậy, thuyết phục.

- Tạo ra dư luận chung, nhiều ngành, nhiều cấp đồng thời cùng có tiếng nói chung về vấn đề được đang tham mưu. Vấn đề tham mưu cần được kiên trì đề cập tại các diễn đàn chính thức và cả không chính thức.

Tại diễn đàn Đại hội hôm nay, Hội Phụ nữ tỉnh xin có một số kiến nghị, đề xuất:

1. Đề nghị Đảng ban hành Nghị quyết chuyên đề về tăng cường công tác lãnh đạo, tăng cường trách nhiệm của các cấp các ngành về một số vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ trẻ em (trong đó có đi khỏi địa phương, xuất cảnh trái phép, lấy chồng nước ngoài trái pháp luật).

2. Đề nghị Nhà nước ban hành Chỉ thị/Chương trình hành động tăng cường phòng chống, giải quyết các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em. Cân đối, bố trí nguồn lực cho hoạt động phòng ngừa và tổ chức hoạt động nhất là tại địa bàn phức tạp, trọng điểm.

3. Đề xuất các ngành liên quan tăng cường các biện pháp phòng ngừa nghiệp vụ của ngành, đồng thời với các biện pháp phòng ngừa xã hội về các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em.

4. Đề nghị TW Hội LHPN Việt Nam tổ chức các hoạt động chia sẻ kinh nghiệm thực hiện Nghị quyết chuyên đề về đẩy mạnh thực hiện một số vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em gái trong tình hình mới (Nghị quyết số 09/NQ-BCH ngày 22/6/2015); Tiếp tục đề xuất các chính sách đảm bảo an sinh xã hội cho phụ nữ gắn với biện pháp phòng ngừa các vấn đề xã hội liên quan đến phụ nữ, trẻ em.

Xin trân trọng cảm ơn!